

63/1 (SEM-1) PHL HC 1026 (CC 2)

2021

(Held in 2022)

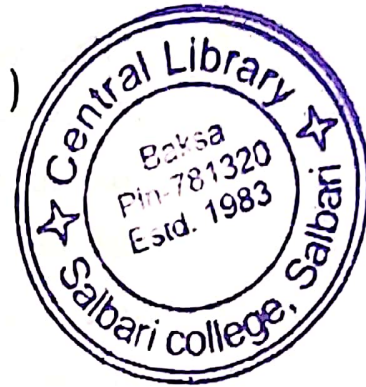
PHILOSOPHY

Paper : CC-2

(Logic)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct option from the following :

1×6=6

(a) Name the fallacy where the middle term is undistributed in the premises.

(i) fallacy of minor term

(ii) fallacy of major term

(iii) fallacy of middle term

(iv) None of the above

(b) How many valid moods are there in the third-figure of a syllogism?

(i) One

(ii) Two

(iii) Five

(iv) None of the above

22KB/135

(Turn Over)

(2)

- (c) "The subject of the premise becomes the predicate of the conclusion."—is a rule of
- (i) conversion
 - (ii) obversion
 - (iii) contraposition
 - (iv) None of the above
- (d) Truth or falsity is a property of
- (i) logic
 - (ii) proposition
 - (iii) argument
 - (iv) None of the above
- (e) "All terms are words, but every word is not a term." This statement is
- (i) True
 - (ii) False
 - (iii) Absurd
 - (iv) Contradictory
- (f) An example of normative science is
- (i) Physics
 - (ii) Metaphysics
 - (iii) Ethics
 - (iv) None of the above

22KB/135

(Continued)

(3)

2. Write short notes on the following : 2×5=10
- (a) Sound argument
 - (b) Denotation of terms
 - (c) Categorical proposition
 - (d) Contrary opposition of proposition
 - (e) Obversion
3. Answer any six of the following questions : 5×6=30
- (a) Distinguish between proposition and sentence.
 - (b) Write a note on expressive functions of language.
 - (c) What do you mean by square of opposition of proposition?
 - (d) What is conversion?
 - (e) Write the rules of obversion.
 - (f) Write a note on structure of categorical syllogism.
 - (g) What is figure of syllogism? Elaborate with diagram.
 - (h) What do you mean by definition?
 - (i) What are argument and argument form?

22KB/135

(Turn Over)

4. Determine the validity and invalidity of the following arguments by means of Venn diagram : $5+5=10$

(a) Some reformers are fanatics
All reformers are idealists
 \therefore Some idealists are fanatics.

(b) All dogs are mammals
All cats are mammals
 \therefore All cats are dogs.

Or

What are agreement and disagreement in belief and attitude? Explain. 10

5. What is syllogism? Explain the general rules of syllogism. $3+7=10$

Or

What is Venn diagram? Symbolise the traditional four-fold scheme of proposition by Venn diagram. $3+7=10$

6. What is informal fallacy? Explain with example the fallacy of Ambiguity. $4+10=14$

Or

What is fallacy of syllogism? Explain with example any two fallacies found in the syllogistic reasoning. $2+12=14$

★★★

63/1 (SEM-1) ECO HG/RC 1016
(GE 1/DSC)

2021

(Held in 2022)

ECONOMICS

Paper : GE-1/DSC

(Principles of Microeconomics—1)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer from the following : 1×6=6
তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(a) A magnitude that changes over a period of time can be called ____.

এক নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ব্যৱধানত পৰিৱৰ্তন হোৱা পৰিমাণক
_____ বোলে।

(i) dependent variable

নিৰ্ভৰশীল চলক

(ii) variable

চলক

(iii) None of the above

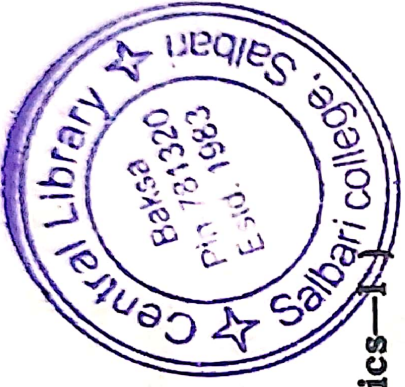
ওপৰৰ এটাও নহয়

(iv) Both (i) and (ii)

(i) আৰু (ii) দুয়োটাই

22KB/110

(Turn Over)

(2)

- (b) The central economic problem of every society is
প্রত্যেক সমাজৰ কেন্দ্ৰীয় অৰ্থনৈতিক সমস্যা হ'ল
- (i) to maintain peace in the world
পৃথিৱীত শান্তি বজাই ৰখা
- (ii) to prevent famine in rural areas
গ্ৰাম্য অঞ্চলত দুৰ্ভিক্ষ প্ৰতিৰোধ কৰা
- (iii) scarcity of economic resources
আৰ্থিক সম্পদৰাজিৰ দুৰ্ভাৱতা
- (iv) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়
- (c) Condition of consumer's equilibrium is
ভোক্তাৰ ভাৰসাম্যৰ চৰ্ত হ'ল
- (i) marginal utility > price
গ্ৰামিক উপযোগিতা > মূল্য
- (ii) marginal utility = price
গ্ৰামিক উপযোগিতা = মূল্য
- (iii) marginal utility < price
গ্ৰামিক উপযোগিতা < মূল্য
- (iv) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়

22KB/110

(Continued)

(3)

- (d) Which of the following is true in case of indifference curve?
নিৰপেক্ষ ৰেখাৰ ক্ষেত্ৰত তলৰ কোনটো সত্য?
- (i) Indifference curve should touch X-axis
নিৰপেক্ষ ৰেখাই X-অক্ষক স্পৰ্শ কৰা উচিত
- (ii) Indifference curve should touch Y-axis
নিৰপেক্ষ ৰেখাই Y-অক্ষক স্পৰ্শ কৰা উচিত
- (iii) Indifference curve can not touch either axis
নিৰপেক্ষ ৰেখাই কোনো অক্ষক স্পৰ্শ কৰিব নোৱাৰে
- (iv) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়
- (e) $AVC = \frac{TC}{Q}$
- (i) $\frac{TC}{Q}$
- (ii) $\frac{TVC}{Q}$
- (iii) $\frac{TFC}{Q}$
- (iv) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়

22KB/110

(Turn Over)

(4)

(f) When output expands, AFC

যেতিয়া উৎপাদন সম্প্রসারিত হয়, তেতিয়া AFC

(i) remains constant

স্থির হৈ থাকে

(ii) declines and then rises

নিম্নগামী হৈ পিটলে উর্ধ্বগামী হয়

(iii) declines continuously

অবিৰতভাৱে নিম্নগামী হয়

(iv) rises and then declines

উর্ধ্বগামী হৈ পিটলে নিম্নগামী হয়

2. Answer the following questions : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Distinguish between exogenous and endogenous variables.

বাহ্যিকৰিকশ আৰু অন্তঃবিকশ চলাকৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(b) What is Giffen paradox?

গিফেন সাঁধৰ কি?

(c) Write any two assumptions of indifference curve analysis.

নিৰপেক্ষ ৰেখা বিশ্লেষণৰ যি কোনো দুটা অভিধাৰণা উল্লেখ কৰা।

22KB/110

(Continued)

(5)

(d) What do you mean by opportunity cost?

সুযোগ ব্যয় বুজিলে কি বুজা?

(e) Mention any two limitations of law of diminishing returns.

ক্রমস্থাপনৰ প্ৰতিদিন বিধিৰ যি কোনো দুটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।

3. Answer any six of the following questions : 5×6=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is meant by equilibrium? Distinguish between stable and unstable equilibrium.

ভাৰসাম্য বুজিলে কি বুজা? সুস্থিৰ আৰু অস্থিৰ ভাৰসাম্যৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(b) "Price of a product is determined by the forces of demand and supply." Discuss.

"সামগ্ৰী এটাৰ দাম ইয়াৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত হয়।" আলোচনা কৰা।

(c) "Indifference curves are convex to the origin." Explain.

"নিৰপেক্ষ ৰেখা মূল বিন্দুৰ ফালে উত্তল।" ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain the substitution effect in terms of indifference curves.

নিৰপেক্ষ ৰেখাৰ সহায়ত প্ৰতিকল্প বিপাকৰ ধৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

22KB/110

(Turn Over)

(6)

(e) Explain the main properties of isoquants.
সমউৎপাদন বেষ্টৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(f) Explain the concept of Engel curve.
এঞ্জেল বেষ্টৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(g) What is least cost factor combination?
ন্যূনতম ব্যয় উৎপাদন জোঁট মানে কি?

(h) Explain the relationship between average cost and marginal cost with the help of diagram.
চিত্ৰৰ সহায়ত গড় ব্যয় আৰু মাত্ৰিক ব্যয়ৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

(i) "Average variable cost curve initially falls, thereafter rises." Explain.
"গড় পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় বেষ্টা পোনতে নিম্নগামী হৈ পিটলৈ উৰ্ধগামী হয়।" ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Scarcity is the root of all economic problems. Discuss.
সৰ্বলোভাৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যাৰ মূল কাৰণ হ'ল দুৰ্ভাৰতা। আলোচনা কৰা।

সৰ্বলোভাৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যাৰ মূল কাৰণ হ'ল দুৰ্ভাৰতা। আলোচনা কৰা।

22KB/110

(Continued)

(7)

(b) How can you derive demand curve from the price consumption curve?
দৰ উৎপত্তি বেষ্টৰ পৰা কেনেকৈ চাহিদা বেষ্টা অৱস্থা কৰিব পাৰি?

(c) Distinguish between fixed cost and variable cost with examples. Explain diagrammatically the relationship among total cost, total fixed cost and total variable cost.
স্থিৰ ব্যয় আৰু পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয়ৰ মাজৰ উল্লেখসহৰ পাৰ্থক্য লিখা। চিত্ৰৰ সহায়ত মুঠ ব্যয়, মুঠ স্থিৰ ব্যয় আৰু মুঠ পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয়ৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

5. What is cardinal utility? Explain the defects of cardinal utility analysis. How indifference curve analysis overcomes the defects of cardinal utility analysis? 2+8+4=14
সংখ্যাচাৰক উপযোগিতা কি? সংখ্যাচাৰক উপযোগিতা বিশ্লেষণৰ ক্ৰটিসমূহ আলোচনা কৰা। নিৰপেক্ষ বেষ্টা বিশ্লেষণ কেনেকৈ সংখ্যাচাৰক উপযোগিতা বিশ্লেষণৰ ক্ৰটিসমূহ আঁতৰ কৰিছে?

Or/অথবা

State and explain the law of variable proportions. 14
পৰিৱৰ্তনশীল অনুপাত বিধিটো ব্যক্ত কৰা আৰু ইয়াৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

22KB—1200/110

63/1 (SEM-1) ECO HG/RC 1016
(GE 1/DSC)

63/1 (SEM-1) PHL HG/RC 1016
(GE 1/DSC)

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

Paper : GE-1/DSC

(Logic)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer : 1×6=6

শুদ্ধ উত্তরটো বাছি উলিওরা :

(a) How many terms are there in a logical proposition?

তর্ক বিজ্ঞানসম্মত বচন এটাত কেইটা পদ থাকে?

(i) Two/দুটা

(ii) Three/তিনিটা

(iii) Four/চারিটা

(iv) Five/পাঁচটা

22KB/136

(Turn Over)

(b) An argument which is valid and all of its premises are true called

ଏହି ମତାମତମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ମତ ଠିକ୍ ହେଉଥିବା କେବଳ ସତ୍ୟ

- (i) sound argument
ସତ୍ୟ ଯୁକ୍ତି
- (ii) unsound argument
ଅସତ୍ୟ ଯୁକ୍ତି
- (iii) strong argument
ଘଟିବାପାଇଁ ଯୁକ୍ତି
- (iv) valid argument
ଠିକ୍ ଯୁକ୍ତି

(c) Which type of opposition is there between A and E proposition?
A ଏବଂ E ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କେଉଁ ପ୍ରକାର ବିରୋଧିତା ଥାଏ?

- (i) Contrary opposition
ବିରୋଧୀ ବିରୋଧିତା
- (ii) Sub-contrary opposition
ଅଧି-ବିରୋଧୀ ବିରୋଧିତା
- (iii) Sub-altern opposition
ଅଧି-ଅଲ୍ଟରନେଟିଭ ବିରୋଧିତା
- (iv) Contradictory opposition
ସମ୍ଭେଦ ବିରୋଧିତା

(d) How many valid moods are there in the first figure?
ପ୍ରଥମ ମତାମତମାନଙ୍କର କେତେଟି ଠିକ୍ ଯୁକ୍ତି ଥାଏ?

- (i) Two
ଦୁଇ
- (ii) Three
ତିନିଟି
- (iii) Four
ଚାରିଟି
- (iv) Five
ପାଞ୍ଚଟି

(e) What will be the truth-value of $p \supset q$, if p is true and q is false?
ଯଦି p ସତ୍ୟ ଏବଂ q ମିଥ୍ୟା ହେଉ, ତେବେ $p \supset q$ ର ସତ୍ୟ-ମୂଲ୍ୟ କି ହେବ?

- (i) True
ସତ୍ୟ
- (ii) False
ମିଥ୍ୟା
- (iii) Both
ଉଭୟ
- (iv) None
କେବଳକିଛି ନାହିଁ

(4)

(f) "A fallacy is type of incorrect argument."

Who said this?

‘অনুপপত্তি হৈছে অসহ যুক্তি।’ এইটো কোনে কৈছে?

(i) Hamilton

হেমিণ্টন

(ii) Bain

বেইন

(iii) I. M. Copi

আই. এম. কপি

(iv) Welton

বেল্টন

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you mean by truth-value?

সত্য-মূল্য বুলিলে কি বুজা?

(b) State two rules of conversion.

সম্বৰ্তনৰ দুটা নিয়ম উল্লেখ কৰা।

(c) Define categorical syllogism.

নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

22KB/136

(Continued)

(5)

(d) What is logical constant? Give an example of logical constant.

লগিকীয় অবিকৰণী কাক বোলে? লগিকীয় অবিকৰণীৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(e) Why is shorter truth-table method called the method of reductio ad absurdum?

চমু সত্য-তালিকা পদ্ধতিক কিয় ‘অসংগতি সাধন পদ্ধতি’ বুলি কোৱা হয়?

3. Answer any six of the following questions : 5×6=30

তলত দিয়া যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Distinguish between proposition and sentence.

কচন আৰু বাক্যৰ মাজত পাৰ্থক্য নিকপণ কৰা।

(b) Write a short note on four-fold scheme of proposition.

কচনৰ চতুৰ্ভাগীয় বিভাজন সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

(c) Can O proposition be converted? Explain.

O কচনৰ সম্বৰ্তন সম্ভৱনে? ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write a short note on mood of syllogism.

ন্যায়ৰ মূৰ্তিৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(e) What is the fallacy of composition? State the types of fallacy of composition.

সমষ্টিগত অনুপপত্তি কাক বোলে? সমষ্টিগত অনুপপত্তিৰ প্ৰকাৰবোৰ উল্লেখ কৰা।

22KB/136

(Turn Over)

- (f) Discuss the uses of shorter truth-table method.
সংক্ষিপ্ত সত্য-তালিকা পদ্ধতির উপযোগিতা আলোচনা কৰা।
- (g) Explain the basic truth-functions with the help of truth-tables.
সত্য-তালিকাৰ দ্বাৰা মৌলিক সত্য-ফলনসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (h) Discuss briefly about the fallacy of ambiguity.
বাহকতাৰ অনূপপত্তিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
- (i) Transform the following ordinary sentences into logical form :
তলৰ সাধাৰণ বাক্যবোৰ তলৰ আকাৰলৈ পৰিৱৰ্তন কৰা :
- (i) Most of the students are honest.
বেছিভাগ ছাত্ৰই সৎ।
- (ii) Cow never eat meat.
গৰু কেতিয়াও মাংস নাখায়।
- (iii) All good authors are not good speaker.
সকলো ভাল লেখক ভাল বক্তা নহয়।
- (iv) Few persons are above temptation.
কোনো মনুষ্য প্ৰলোভনত লিপ্ত হয়।
- (v) Virtuous alone are happy.
একমাত্ৰ সৎ লোকেই সুখী।

4. Answer any two of the following questions :
10×2=20
তলত দিয়া যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
- (a) What is an argument? Distinguish between deductive and inductive argument.
যুক্তি কাক বোলে? আগমন আৰু নিগমন যুক্তিৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা।
- (b) What is Venn diagram? Explain the method of testing the validity of argument by means of Venn diagram.
ভেনচিত্ৰ কাক বোলে? ভেনচিত্ৰৰ সহায়ত যুক্তিৰ বৈধতা নিৰ্ণয়ৰ পদ্ধতিটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Construct truth-table for the following expressions and find out whether they are tautology :
তলত দিয়া বিবৃতিসমূহৰ সত্য-তালিকা গঠন কৰা আৰু ফলনবোৰ স্বতঃসত্যানে, নিৰ্ণয় কৰা :
- (i) $p \supset q(p \cdot q)$
- (ii) $p \cdot (\sim p \vee q)$
- (iii) $(p \vee q) \cdot (\sim p \cdot \sim q)$
- (iv) $\sim [p \supset (p \vee q)]$

5. Answer any one of the following questions :

তলত দিয়া যি কোনো এটা প্রশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is a figure of syllogism? Explain the figure of syllogism with proper symbolic form.

ন্যায়ৰ সংস্থান কাক বোলে? উপযুক্ত প্রতীকী আকাৰসহ ন্যায়ৰ সংস্থানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain the technique of shorter truth-table method with an example.

উদাহৰণসহ চমু সত্য-তালিকা পদ্ধতিৰ গঠন-পদ্ধতি সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

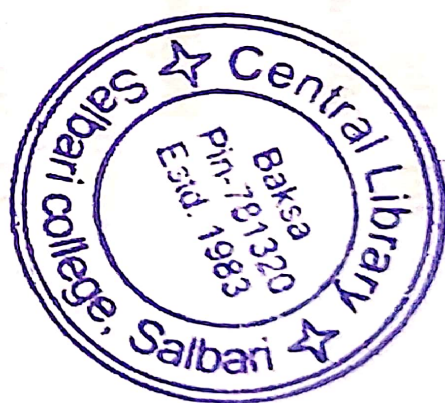
3 (Sem-5/CBCS) PHI RG 1

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

Paper : PHI-RG-5016

(Indian Yogic Tradition)

(Regular Generic)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×10=10

ভগত দিয়ামোৰাৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) The founder of Yoga Philosophy is _____.
(Fill in the blank)

যোগ দৰ্শনৰ প্ৰবৰ্তক হ'ল _____।
(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

22A/373

(Turn Over)

- (h) Rajayoga has been translated from which Purāna?
 ରାଜଯୋଗ କୋଉର ପୁରାଣ ମଧ୍ୟରେ ଅଛି ?
- (i) Who authored the book, *The Synthesis of Yoga*?
 କଣ? *The Synthesis of Yoga* ନାମକ ପୁସ୍ତକର ରଚକ କଣ?
- (j) Which Guṇa overpowers the Cittaḥmi of Mudhā? (Sattva/Rajas/Tamas/None of these)
 ଯୁକ୍ତା ଚିତ୍ତସୂତ୍ର କୋଉଟି ଗୁଣର ଆଧିକ୍ୟ ମୋ ମୁଦ୍ଧା? (ସତ୍ତ୍ୱ/ରଜସ୍/ତମସ/କୌଣସି ନାହିଁ)
- (Choose the correct answer)
 (କିଛି ଉତ୍ତରଟି ଚାହିଁ ଉଠିବେ)
2. Answer briefly : 2x5=10
- (a) What is Cittaḥmi in Yoga Philosophy?
 ଯୋଗ ମନନ ଚିତ୍ତସୂତ୍ର ସୂଚିତ କି ରୂପା ସାଧ୍ୟ ?
- (b) Mention Four Noble Truths of Buddhism.
 ବୌଦ୍ଧ ମନନ ଚାରି ସାର୍ଥ ମତା ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- (b) The second stage of Cittaḥmi is Mūdhā/Kṣipta.
 ଚିତ୍ତସୂତ୍ରର ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାସତ୍ତ୍ୱଟି କ'ଣ ସୂଚି/କ୍ଷିପ୍ତ ।
 (Choose the correct answer)
 (କିଛି ଉତ୍ତରଟି ଚାହିଁ ଉଠିବେ)
- (c) What does the term 'Rīta' mean?
 'ରୀତ' ଅର୍ଥାତ୍ କ'ଣ ?
- (d) Buddhism rejects the existence of permanent Soul. Is it true?
 ବୌଦ୍ଧ ମନନ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି ଅତୀତାତ୍ମା ଅସ୍ତିତ୍ୱ କରୁଛି କି ?
- (e) Who was the first Tirthamkara of Jainism?
 ଜୈନ ମନନର ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ତସୂତ୍ର ଗ୍ରହଣକାରୀ କଣ ?
- (f) What is the meaning of the term 'Nirvāna' according to Buddhism?
 ବୌଦ୍ଧ ମନନ ମତେ 'ନିର୍ବାଣ' ଅର୍ଥାତ୍ କ'ଣ ?
- (g) Prāṇāyāma is the _____ step of Aṣṭāṅga yoga, (third/fourth/fifth).
 ପ୍ରାଣାୟାମ କ'ଣ ଅଷ୍ଟାଂଗ ଯୋଗର ତୃତୀୟ/ଚତୁର୍ଥ/ପଞ୍ଚମ ପଦ ।
 (Choose the correct answer)
 (କିଛି ଉତ୍ତରଟି ଚାହିଁ ଉଠିବେ)

(4)

- (c) Name two great commentators of Vyāsa-Bhāṣya.
वास-भाष्य दूगबकी महान भाषकारब नाम लिख ।
- (d) What does Tirthankara mean? Who was the last Tirthankara of Jainism?
तिर्थकेर माने कि ? जैन दर्शन के শেষबज्ज तिर्थकेर कोन आछि ?
- (e) State two differences between Jñānayoga and Karmayoga.
ज्ञानयोग आरु कर्मयोग के माज्ज दूटा पार्थक्य उल्लेख करा ।
3. Answer any four of the following : 5×4=20
अनर रि कोनो चारिटा के उत्तर लिख :
- (a) What are the five kinds of Cittavrti? Write in brief.
चित्तवृत्ति के पाँचटा प्रकार कि कि ? छुटके लिख ।
- (b) What is Karmayoga?
कर्मयोग कि ?
- (c) What are the 'Five Great Vows' of Jainism?
जैन दर्शन के 'पञ्चमहव्रत' समूह कि कि ?

22A/373

(Continued)

(5)

- (d) Discuss the Fourth Noble Truth of Buddha philosophy.
बौद्ध दर्शन के चतुर्थ आर्य सत्यके आलोचना करा ।
- (e) Write a short note on Prāṇāyāma.
प्राणायाम बिषये एटि छुटके टिका लिख ।
- (f) What is Saccidānanda according to Sri Aurobindo?
शिवबिन्दु के मते सच्चिदानन्द कि ?
4. Answer the following questions : 10×4=40
अनर प्रश्नसमूह के उत्तर लिख :
- (a) Discuss the essence of 'Yoga' after Patanjali's Yogasūtra.
पतञ्जलि के 'योगसूत्र' के आधारत 'योग' के सारमर्म संक्षेपत आलोचना करा ।
Or / अथवा
- What is Jñānayoga? How does it lead to the realization of Supreme Self?
ज्ञानयोग कि ? ज्ञानयोग के सभ्यत केनेदने के परम सत्यक उपलब्धि करिबे के परा याय, लिख ।

22A/373

(Turn Over)

(6)

(b) What is 'Cittavrtti Nirodha' according to Yoga Philosophy? Discuss.

যোগ দৰ্শনত 'চিত্তবৃত্তি নিৰোধ' বুলি ক'লে কি বুজা যায়? আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Give a brief account of Aṣṭāṅgayoga of Yoga System.

যোগ দৰ্শনৰ অষ্টাংগযোগৰ ওপৰত এটা চমু আলোচনা কৰা।

(c) Discuss the concept of Nirvāna according to Buddha Philosophy. Does Nirvāna mean total extinction of existence?

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ নিৰ্বাণৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা। নিৰ্বাণ বুলিলে অস্তিত্বৰ পূৰ্ণ বিলুপ্তিক বুজা যায় নেকি?

Or / অথবা

What is 'Tirathna'? Discuss with reference to the concept of Liberation of Jaina Philosophy.

'তীৰ্থ' বুলিলে কি বুজা? জৈন দৰ্শনৰ যোক্ষৰ ধাৰণাৰ আধাৰত আলোচনা কৰা।

22A/373

(Continued)

(7)

(d) Rājnyoga is divided into eight steps. Discuss.

ৰাজন্যোগক আঠটা স্তৰত ভাগ কৰা হৈছে। আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Write in brief the Integral Yoga of Sri Aurobindo.

শ্ৰীঅৰবিন্দৰ সৰ্বাঙ্গীণ যোগৰ ধাৰণাটো চমুকৈ বিনা।

22A—4000/373

3 (Sem-5/CBCS) PHI RG 1

3 (Sem-5/CBCS) PHI HC 1

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

Paper : PHI-HC-5016

(Analytic Philosophy)

(Honours Core)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×10=10

নিৰ্দেশানুসৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Moore is an idealist/realist philosopher.

(Choose the correct answer)

মূৰ এজন ভাৱবাদী/বাস্তববাদী দাৰ্শনিক।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

22A/274

(Turn Over)

(2)

(b) Moore did not draw any distinction between consciousness and the object of consciousness.

(Write True or False)

মুদে তেনা আৰু তেনাৰ বিষয়বস্তুৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা নাছিল।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(c) According to Russell, a proposition is a simple symbol/complex symbol.

(Choose the correct answer)

বাছেলৰ মতে, এটা বচন সৰল প্ৰতীক/জটিল প্ৰতীক।

(স্বত্ব উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(d) Russell delivered the lecture entitled 'Descriptions and Incomplete Symbols' in the year 1918/1924.

(Choose the correct answer)

বাছেল 'Descriptions and Incomplete Symbols' শীৰ্ষক বক্তৃতাটো ১৯১৮/১৯২৪ চনত প্ৰদান কৰিছিল।

(স্বত্ব উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(e) According to Wittgenstein, the world is the totality of things/facts.

(Choose the correct answer)

ৱিটগেনষ্টাইনৰ মতে, জগতখন স্বৰূপ/তথ্য (fact)ৰ সমষ্টি।

(স্বত্ব উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

22A/274
(Continued)

(3)

(f) "Language is an instrument." This statement of Wittgenstein is associated with his book *Tractatus Logico-Philosophicus/Philosophical Investigations*.

(Choose the correct answer)

"ভাষা এক আহিলা।" ৱিটগেনষ্টাইনৰ এই বিবৃতিটো তেওঁৰ *Tractatus Logico-Philosophicus/Philosophical Investigations* ৰ সৈতে জড়িত।

(স্বত্ব উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) According to Wittgenstein, a name refers to a fact. Is it true?

ৱিটগেনষ্টাইনৰ মতে, এটা নামে তথ্য (fact)ক সূচায়। এইটো সত্যনে?

(h) Name one analytic philosopher who gave utmost importance on the logical form of a proposition.

বচনৰ তৰ্কীয় আকাৰ সম্পৰ্কে সৰ্বাধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা এজন বিশ্লেষণাত্মক দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

(i) "A fact is neither true nor false." Is this statement true according to Russell?

"এটা তথ্য (fact) সত্য অথবা অসত্য কোনোদৰেই নহয়।" বাছেলৰ মতে এই বিবৃতিটো সত্যনে?

(j) Give one example of a molecular proposition.
আণবিক বচন এটাৰ উদাহৰণ দিয়া।

22A/274
(Turn Over)

(4)

2. Answer the following questions : 2*5=10

ভলৰ প্ৰশ্নোৱাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) State two differences between atomic proposition and molecular proposition.

পাৰমাণৱিক বচন আৰু আণৱিক বচনৰ মাজত ধৰা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(b) What are the differences between sensation of blue and sensation of green according to Moore?

ব্লুৰ মতে নীলা বস্তুৰ সংবেদন আৰু গ্ৰীণৰ বস্তুৰ সংবেদনৰ মাজত কি কি পাৰ্থক্য আছে, লিখা।

(c) "When I say, for instance, 'All Greeks are men', I do not want you to suppose that implies that there are Greeks."

What does Russell mean by these words?

“যেতিয়া মই উদাহৰণস্বৰূপে কওঁ যে ‘সকলো গ্ৰীক হ’ল মানুহ’, ইয়াৰ দ্বাৰা মই তোমাক এইটো ধৰি লোৱাটো নীকিতাবো যে উদাহৰণটোৱে গ্ৰীকসকল আছে কথাটো সূচাইছে।”

কথাখিনিৰ জৰিয়তে ৰাছেলে কি বুজাবলৈ বিচাৰিছে?

(d) How many sorts of descriptions are there according to Russell? What are these?

ৰাছেলৰ মতে বিৱৰণৰ প্ৰকাৰ কেইটা? সেইবোৰ কি কি?

22A/274

(Continued)

(5)

(e) Why do logical positivists try to eliminate metaphysics from the domain of philosophy?

Give reasons.

ভৌম প্ৰত্যক্ষবাদীসকলে অধিবিশ্বক কিয় দৰ্শনৰ ক্ষেত্ৰখনৰ পৰা অপসারণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে? কাৰণ দৰ্শনা।

3. Answer the following questions (any four) : 5*4=20

ভলৰ প্ৰশ্নোৱাৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চানিটা) :

(a) Why did Moore revolt against idealism?

মুৰে কিয় ভাববাদৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ সূচনা কৰিছিল?

(b) Why did Russell consider "The author of Waverley" as an incomplete symbol? Give reasons.

ৰাছেলে 'The author of Waverley'ক কিয় অসম্পূৰ্ণ প্ৰতীক বুলি গণ্য কৰিছে? কাৰণ দৰ্শনা।

(c) Why did Russell consider 'Romulus' not as a name, but as a sort of truncated descriptions? Give reasons.

ৰাছেলে কিয় 'Romulus'ক এটা নাম হিচাপে নহয়, এটা সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ হিচাপে গণ্য কৰিছে? কাৰণ দৰ্শনা।

22A/274

(Turn Over)

(6)

(d) How does a proposition picture reality according to Wittgenstein? Discuss.

উইটগেনষ্টাইনের মতে এটা বচনে কেনেদৰে সত্যক চিত্ৰায়িত কৰে? আলোচনা কৰা।

(e) Write a short note on 'Family Resemblance'.
'পাৰিবাৰিক সাদৃশ্য' সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

(f) What is Vienna circle? How do the logical positivists attempt to prove that metaphysics is not verifiable?

ভিয়েনা চক্ৰ কি? তকীয় প্ৰত্যক্ষবাদিসকলে অধিবিদ্যা প্ৰতিপাদনসাধা নহয় বুলি কেনেদৰে সাব্যস্ত কৰিব বিচাৰে?

4. Answer the following questions : 10×4=40
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) How does Moore refute idealism through his paper entitled *Refutation of Idealism*? Discuss.

মুৰে তেওঁৰ 'Refutation of Idealism' শীৰ্ষক প্ৰবন্ধৰ জৰিয়তে কেনেদৰে ভাববাদক খণ্ডন কৰিছিল? আলোচনা কৰা।

10

Or / অথবা

Elucidate various characteristics of Analytic Philosophy.

বিশ্লেষণাত্মক দৰ্শনৰ বিভিন্ন বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

22A/274

(Continued)

(7)

(b) What is logical atomism? Why does Russell consider his atomism as logical? How is fact connected to logical atomism? Discuss.

2+2+6=10

তকীয় পৰমাণুবাদ কি? ৰাছলেৰ তেওঁৰ পৰমাণুবাদক কিয় তকীয় আখ্যা দিছে? তথ্য (fact)ৰ সৈতে তকীয় পৰমাণুবাদৰ সম্পৰ্ক কি? আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Write a summary of Russell's lecture on 'General Propositions and Existence'. 10

ৰাছলেৰ 'সাধাৰণ বচন আৰু অস্তিত্ব' শীৰ্ষক বক্তৃতাটোৰ এটা সাৰাংশ আগবঢ়োৱা।

(c) Discuss the relation between meaning and use after Wittgenstein. 10

উইটগেনষ্টাইনক অনুসৰণ কৰি অৰ্থ আৰু প্ৰয়োগৰ মাজত থকা সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Why does Wittgenstein emphasize on the multiplicity of language game in his book, *Philosophical Investigations*? Elaborate.

উইটগেনষ্টাইনে তেওঁৰ *Philosophical Investigations* নামৰ গ্ৰন্থখনত ভাষা-ক্ৰীড়াৰ বহুবক কিয় গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে? বহুলাই আলোচনা কৰা।

22A/274

(Turn Over)

(d) Discuss Wittgenstein's Private Language Argument.

উইটগেনষ্টাইনৰ ব্যক্তিগত ভাষাৰ যুক্তিটো আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What are the similarities and dissimilarities between early Wittgenstein and later Wittgenstein with regard to language? Explain.

ভাষা সম্পৰ্কত প্ৰাক-উইটগেনষ্টাইন আৰু উত্তৰ-উইটগেনষ্টাইনৰ মাজত থকা সাদৃশ্য আৰু বৈসাদৃশ্যসমূহ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

3 (Sem-5/CBCS) PHI HE 2

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

Paper : PHI-HE-5026

(Philosophy of Gītā)

(Honours Elective)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×10=10

নিৰ্দেশানুসৰী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the literal meaning of the term
'Bhagavadgītā'?

‘ভগবদ্গীতা’ শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

22A/321

(Turn Over)

(2)

- (b) Who authored the book, *Gītā Rahasya*?
'গীতা বহস্য' গ্রন্থখন কোনে বচনা কৰিছিল ?
- (c) Gandhiji interpreted the *Bhagavadgītā* as the Gospel of Karma yoga. Is it true?
গান্ধীজীয়ে 'ভগবদ্গীতা'ক কৰ্মযোগৰ পৰিভ্ৰ বৰ্ণী হিচাপে ব্যাখ্যা কৰিছিল। কথাষাৰ সত্যনে ?
- (d) What is Karma yoga?
কৰ্মযোগ কি ?
- (e) Who is the speaker of *Bhagavadgītā*?
'ভগবদ্গীতা'ৰ বক্তা কোন ?
- (f) What is the meaning of the term 'Yoga'?
'যোগ' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?
- (g) *Gītā Rahasya* is also known as _____.
(Fill in the blank)
'গীতা বহস্য'ক _____ বুলিও জনা যায়।
(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

22A/321

(Continued)

(3)

- (h) How many Shlokas are there in the *Gītā*?
'গীতা'ত কিমানটা শ্লোক আছে ?
- (i) Karma yoga is not opposed to *Mānava* yoga.
(Write True or False)
কৰ্মযোগ জ্ঞানযোগৰ বিৰোধী নহয়।
(সত্য নে অসত্য লিখা)
- (j) What does *Lokasamgraha* mean?
লোকসংগ্ৰহ মানে কি ?
2. Give short answers of the following : 2×5=10
তলত প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :
- (a) What are Arjuna's main reasons for his initial unwillingness to fight against Kaurava?
কৌৰৱৰ বিপক্ষে আৰম্ভণিতে অৰ্জুনে যুদ্ধ কৰিবলৈ অনিচ্ছুক হোৱাৰ কাৰণ কি আছিল ?
- (b) What is 'Kṣētra' ?
'ক্ষেত্ৰ' কি ?
- (c) Karma comprises of what kind of actions according to the *Gītā*?
'গীতা'ৰ মতে কৰ্ম কি কি ক্ৰিয়াৰ সমষ্টি ?

22A/321

(Turn Over)

(d) The *Gītā* is particularly influenced by which two Upaniṣads?

‘গীতা’ বিশেষভাৱে কোন দুখন উপনিষদৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত ?

(e) Write the meaning of the verse, ‘Karmanye-
vādhikāraṣṭe mā phaleṣu kadāchana’.

‘কৰ্মণোবাধিকাৰস্তে মা ফলেষু কদাচন’—এই শ্লোকটিৰ অৰ্থ কি ?

3. Answer any four of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is Jñānayoga?

জ্ঞানযোগ কি ?

(b) Write a short note on Niṣkāma Karmayoga.

নিষ্কাম কৰ্মযোগৰ সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

(c) Explain the similarity between Niṣkāma Karma of the *Gītā* and Kant’s ‘duty for duty’s sake’.

‘গীতা’ৰ নিষ্কাম কৰ্ম আৰু কাণ্টৰ ‘কৰ্তব্যৰ বাবে কৰ্তব্য’ৰ সাদৃশ্য মিল ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What do you mean by Satkāryavāda?

সৎকাৰ্যবাদ বুজিলে তুমি কি বুজা ?

(e) Write a short note on Uttama Puruṣa.

উত্তম পুৰুষৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(f) Find the relation between Individual Self and Ultimate Reality.

পৰম সত্তাৰ সৈতে জীৱাত্মাৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ণয় কৰা।

4. Answer the following questions :

10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the *Gītā*’s concept of Yoga. What are the different kinds of Yoga?

‘গীতা’ৰ যোগৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ যোগ কি কি ?

Or / অথবা

What are Karma, Akarma and Vikarma? Explain with the reference to the *Bhagavadgītā*.

কৰ্ম, অকৰ্ম আৰু বিকৰ্ম কি ? ‘ভগৱদ্গীতা’ৰ আধাৰত ব্যাখ্যা কৰা।

(6)

(b) Explain the concept of Lokasamgraha according to Bal Gangadhar Tilak.

বাল গংগাধৰ তিলকৰ লোকসংগ্ৰহৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is Svadharma? How does Svadharma lead towards Mokṣa? Discuss.

স্বধৰ্ম কি? স্বধৰ্ম পালনে কেনেদৰে মুক্তিৰ পথ নিৰ্দেশ কৰে, আলোচনা কৰা।

(c) Explain the difference between Puruṣa and Prakṛti.

পুৰুষ আৰু প্ৰকৃতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the nature of Prakṛti. What are the Guṇas of Prakṛti?

প্ৰকৃতিৰ স্বভাব বা প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
প্ৰকৃতিৰ গুণসমূহ কি কি?

22A/321

(Continued)

(7)

(d) What do you mean by reconciliation of Yogas? Explain its significance.

বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ যোগৰ সমন্বয় বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What do you mean by the concept of Liberation of the Bhagavadgītā? Discuss.

'ভগবদ্গীতা'ৰ মোক্ষৰ ধাৰণা বুলিলে কি বুজা? আলোচনা কৰা।

22A—3000/321

3 (Sem-5/CBCS) PHI HE 2

3 (Sem-5/CBCS) PHI HE 2

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

Paper : PHI-HE-5026

(Philosophy of Gītā)

(Honours Elective)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×10=10

নিৰ্দেশানুসৰী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the literal meaning of the term
'Bhagavadgītā'?

‘ভগৱদগীতা’ শব্দটোৰ বুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

22A/321

(Turn Over)

- (b) Who authored the book, *Gīrā Rahasya*?
'গীতা বহস্য' গ্রন্থখন কোনে বচনা কৰিছিল ?
- (c) Gandhiji interpreted the *Bhagavadgītā* as the Gospel of Karma yoga. Is it true?
গান্ধীজীয়ে 'ভগবদ্গীতা'ক কৰ্মযোগৰ পৰিভাষা বৰ্ণনা কৰিছিল। কথায়ৰ সত্যনে ?
- (d) What is Karma yoga?
কৰ্মযোগ কি ?
- (e) Who is the speaker of *Bhagavadgītā*?
'ভগবদ্গীতা'ৰ বক্তা কোন ?
- (f) What is the meaning of the term 'Yoga'?
'যোগ' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?
- (g) *Gīrā Rahasya* is also known as _____.
(Fill in the blank)
'গীতা বহস্য'ক _____ বুলিও জনা যায়।
(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

22A/321

(Continued)

- (h) How many *Ślokas* are there in the *Gīrā*?
'গীতা'ত কিমানটা শ্লোক আছে ?
- (i) Karma yoga is not opposed to *Jñāna yoga*.
(Write True or False)
কৰ্মযোগ জ্ঞানযোগৰ বিৰোধী নহয়।
(সত্য নে ভুলত লিখা)
- (j) What does *Lokasamgraha* mean?
লোকসংগ্ৰহ মানে কি ?
2. Give short answers of the following : 2×5=10
তলত দিয়াসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :
- (a) What are Arjuna's main reasons for his initial unwillingness to fight against Kaurava?
কৌৰৱৰ বিপক্ষে আৰম্ভণিতে অৰ্জুনে যুদ্ধ কৰিবলৈ অস্বীকৃতি হোৱাৰ কাৰণ কি আছিল ?
- (b) What is 'Kṣetra' ?
'ক্ষেত্ৰ' কি ?
- (c) Karma comprises of what kind of actions according to the *Gīrā*?
'গীতা'ৰ মতে কৰ্ম কি কি ক্ৰিয়াৰ সমষ্টি ?

22A/321

(Turn Over)

(4)

(d) The *Gītā* is particularly influenced by which two Upanisads?

‘গীতা’ বিশেষভাৱে কোন দুখন উপনিষদৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত?

(e) Write the meaning of the verse, ‘Karmanye-
vādhikāraste mā phaleṣu kadāchana’.

‘কৰ্মণোৰাধিকাৰন্তে মা ফলেষু কদাচন’—এই শ্লোকটিৰ অৰ্থ কি?

3. Answer any four of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is Jñānāyoga?

জ্ঞানযোগ কি?

(b) Write a short note on Niskāma Karma yoga.

নিষ্কাম কৰ্মযোগৰ সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

(c) Explain the similarity between Niskāma Karma of the *Gītā* and Kanī’s ‘duty for duty’s sake’.

‘গীতা’ৰ নিষ্কাম কৰ্ম আৰু কান্টৰ ‘কৰ্তব্যৰ বাবে কৰ্তব্য’ৰ সাদৃশ্য বিন ব্যাখ্যা কৰা।

22A/321

(Continued)

(5)

(d) What do you mean by *Saikatryavada*?

সংস্কাৰবাদ বুলিলে তুমি কি বুজা?

(e) Write a short note on *Ultimate Reality*.

উত্তম প্ৰকৃৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(f) Find the relation between *Individual Self* and *Ultimate Reality*.

প্ৰথম সত্তাৰ সৈতে জীৱাত্মাৰ সম্পৰ্ক নিৰ্দিষ্ট কৰা।

4. Answer the following questions : 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the *Gītā*’s concept of Yoga. What are the different kinds of Yoga?

‘গীতা’ৰ যোগৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ যোগ কি কি?

Or / অথবা

What are Karma, Akarma and Vikarma? Explain with the reference to the *Bhagavadgītā*.

কৰ্ম, অকৰ্ম আৰু বিকৰ্ম কি? ভগৱদ্গীতাৰ আধাৰত ব্যাখ্যা কৰা।

22A/321

(Turn Over)

(6)

(b) Explain the concept of Lokasangraha according to Bal Gangadhar Tilak.

বাল গংগাধৰ তিলকৰ লোকসংগ্ৰহৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is Svadharma? How does Svadharma lead towards Moksha? Discuss.

স্বধৰ্ম কি? স্বধৰ্ম পালনে কেনেদৰে মুক্তিৰ পথ নিৰ্দেশ কৰে, আলোচনা কৰা।

(c) Explain the difference between Purusa and Prakriti.

পুৰুষ আৰু প্ৰকৃতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the nature of Prakriti. What are the Gunas of Prakriti?

প্ৰকৃতিৰ স্বভাৱ বা প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
প্ৰকৃতিৰ গুণসমূহ কি কি?

22A/321

(Continued)

(7)

(d) What do you mean by reconciliation of Yogas? Explain its significance.

বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ যোগৰ সময়ত বুকিলে কি বুজা? ইয়াৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What do you mean by the concept of Liberation of the Bhagavadgītā? Discuss.

ভগৱদ্গীতাৰ মোক্ষৰ ধাৰণা বুকিলে কি বুজা? আলোচনা কৰা।

22A—3000/321

3 (Sem-5/CBGS) PHI HE 2

